

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
İÇİNDEKİLER	7

BİRİNCİ BÖLÜM

İNSAN HAKLARINI TÂRİHÎ EKSENDE FELSEFÎ VE AHLÂKÎ TEMELLERİYLE YENİDEN DÜŞÜNMEK	13
---	-----------

Prof. Dr. Muhammet Enes KALA

GİRİŞ.....	13
1. İnsan Hakları Düşüncesinin Kısa Târihî ve Kavramsal Çerçevesi	14
2. İnsan Haklarının Felsefî Temellerine Dâir.....	20
a. Ontolojik Temeller: İnsan Varlığı, Şeref, Hürriyet ve Akıl	21
b. Epistemolojik Temeller: Aklın, Vahyin ve Toplumsal Uzlaşmaların Rolü	25
3. İnsan Haklarının Ahlâkî Temellerine Dâir	28
4. Güncel Tartışmalara ve Krizlere Dair	32
5. Sonuç ve Değerlendirme	36
KAYNAKÇA	37

İKİNCİ BÖLÜM

İNSAN HAKLARINA GİRİŞ VE TEMEL KAVRAMLAR	41
---	-----------

Prof. Dr. Mustafa YAYLA - Arş. Gör. Bilge ERBAŞ

GİRİŞ.....	41
1. Genel Olarak Hak Kavramı	42
2. İnsan Haklarına İlişkin Yaklaşımlar	47
a. Doğal Hukuk Yaklaşımı	47
b. Pozitif Hukuk Yaklaşımı	48
3. İnsan Haklarının Özellikleri.....	49
4. İnsan Haklarının Sınıflandırılması	52
a. Jellinek'in Sınıflandırması	52
b. Karel Vasak'ın Sınıflandırılması.....	53
SONUÇ	57
KAYNAKÇA	58

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DEVLET VE İNSAN HAKLARI61

Doç. Dr. Ülkü Nur ZENGİN

GİRİŞ	61
1. Devlet Olgusu	63
2. Devletin Unsurları.....	63
3. Devletin Ortaya Çıkışıyla İlgili Yaklaşımlar	64
4. Devlet İktidarının Sınırlandırılması	66
5. İktidarı Sınırlayan Hukuki Faktörler	68
a. Anayasal Güvence.....	68
b. Kuvvetler Ayrılığı İlkesi.....	69
c. Hukuk Devleti İlkesi	69
d. Laiklik	70
e. Demokrasi.....	70
6. İktidarın Sınırlandırılmasında Hukuk Dışı Faktörler	71
a. Siyasal Katılma	71
b. Kamuoyu.....	71
c. Sivil Toplum	73
d. Baskı Grupları.....	73
e. Medya.....	74
7. İnsan Hakları Bağlamında Devlet	75
SONUÇ.....	78
KAYNAKÇA.....	79

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ULUSLARARASI BOYUTUYLA İNSAN HAKLARI TARİHİ81

Dr. Öğr. Üyesi K. Betül BİÇEN GÖREN

GİRİŞ	81
1. İnsan Haklarının Tarihsel Gelişimi.....	82
2. İlkçağ'da İnsan Hakları.....	86
3. Ortaçağ'da İnsan Hakları	87
4. İslam ve İnsan Hakları	88
5. Yeniçağda İnsan Hakları.....	90
SONUÇ.....	94
KAYNAKÇA.....	101

BEŞİNCİ BÖLÜM

İNSAN HAKLARININ ULUSLARARASI DÜZEYDE KORUNMASI VE DENETLENMESİ 103

Dr. Öğr. Üyesi Birce BEŞGÜL

GİRİŞ	103
1. İnsan Haklarının Uluslararası Düzeyde Korunması	104

2. Sözleşme İçi Koruma Usulleri	105
3. Rapor Usulü.....	106
4. Devletlerarası Şikâyet Usulü	107
5. Bireysel Başvuru Usulü.....	109
6. Soruşturma Usulü	110
7. Sözleşme Dışı Koruma Usulleri.....	111
8. Uluslararası Adalet Divanı	112
9. Güvenlik Konseyi.....	112
10. BM Genel Kurulu.....	112
11. Ekonomik ve Sosyal Konsey	113
12. İnsan Hakları Konseyi	114
13. İnsan Hakları Yüksek Komiserliği.....	114
14. Mülteciler Yüksek Komiserliği	115
15. Yargısal Nitelikte Olan Koruma Usulleri	115
a. Uluslararası Ceza Mahkemesi	115
16. İnsan Haklarının Bölgesel Boyutta Korunması	117
a. Avrupa Konseyi.....	117
b. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)	117
c. Avrupa Birliği	118
d. Amerikan Devletler Örgütü	119
e. Afrika Birliği Örgütü.....	119
f. Arap Devletleri Birliği	120
SONUÇ	120
KAYNAKÇA	122

ALTINCI BÖLÜM

OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA TEMEL İNSAN HAKLARININ DÖNÜŞÜMÜ: TANZİMAT DÖNEMİ.....	123
---	------------

Dr. Öğr. Üyesi Didem GEYLANI

GİRİŞ.....	123
1. İnsan Haklarının Felsefi ve Hukuki Temelleri	124
2. Tanzimat Öncesi Dönemde Osmanlı İmparatorluğunda İnsan Hakları	128
3. Tanzimat Döneminde İnsan Haklarının Dönüşümü	131
SONUÇ	134
KAYNAKÇA	135

YEDİNCİ BÖLÜM

TÜRK ANAYASA TARİHİNDE İNSAN HAKLARI	139
---	------------

Dr. Öğr. Gör. Özer ASLAN

A. Anayasa Kavramı.....	140
B. Genel Olarak Anayasanın Tarihsel Temelleri	142

C. Türk Anayasal Belgelerinde İnsan Hakları.....	146
D. Türk Anayasalarında İnsan Hakları	147
1. Kanun-ı Esasî’de İnsan Hakları	147
2. 1921 Anayasası’nda İnsan Hakları	149
3. 1924 Anayasası’nda İnsan Hakları	149
4. 1961 Anayasası’nda İnsan Hakları	152
5. 1982 Anayasası’nda İnsan Hakları	155
5.1. Temel Hak ve Ödevlere İlişkin Genel Hükümler	157
5.2. 1982 Anayasası’nda Temel Hak ve Hürriyetlerin Tasnifi	159
5.2.1. 1982 Anayasası’nda Kişinin Hakları ve Ödevleri	159
5.2.2. 1982 Anayasası’nda Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler	160
5.2.3. 1982 Anayasası’nda Siyasi Haklar ve Ödevler	161
5.3. 1982 Anayasası Üzerinde Gerçekleştirilen Temel Hak ve Hürriyetlere İlişkin Önemli Değişiklikler	162
SONUÇ.....	165
KAYNAKÇA.....	167

SEKİZİNCİ BÖLÜM

DÖRDÜNCÜ NESİL HAKLARIN KURUMSALLAŞMASINDA KAMU KURUMLARININ ROLÜ.....	171
---	------------

Dr. Öğr. Üyesi Hande SUNGUROĞLU

GİRİŞ.....	171
1. Dördüncü Nesil Haklara İlişkin Kavramsal Çerçeve.....	174
a. Dördüncü Kuşak Hakların Kurumsallaşması.....	177
b. Kuşaklar Arası Çatışma.....	180
2. Yeni Nesil Hakların Kurumsallaşmasında ve Çatışmaların Giderilmesinde Kamu Kurumlarının Rolü.....	183
SONUÇ.....	190
KAYNAKÇA.....	192

DOKUZUNCU BÖLÜM

UZAY HUKUKU BAĞLAMINDA İNSAN HAKLARI: 4 BOYUTLU YAKLAŞIM	195
---	------------

Dr. Öğr. Üyesi Davut ÖZYURT

GİRİŞ: İNSAN HAKLARINDA KUŞAK TEORİSİNDEN 4 BOYUTLU YAKLAŞIMA GEÇİŞ	195
1. Uzay ve İnsan Haklarına İlişkin Kavramsal Çerçeve	196
2. Uzay ve İnsan Hakları İlişkisi	199
3. Türkiye Uygulaması	203
SONUÇ.....	205
KAYNAKÇA.....	206

ONUNCU BÖLÜM**İNSAN HAKLARI KAVRAMI İLE SUÇ OLGUSU ARASINDAKİ ETKİLEŞİM (SUÇ PSİKOLOJİSİ VE SİYASET PSİKOLOJİSİ AÇILARINDAN BİR ANALİZ)..... 209***Dr. Öğr. Üyesi Zübeyr ŞAKAR*

GİRİŞ.....	209
1. İnsan Hakları Kavramı ve Suç	211
2. Suç Kavramı ve Suçun Psikoloji ve Sosyal Psikolojiyle İlişkisi.....	212
3. Duyguların ve Duygusal Sermayenin Travmatik Nedenlerle Suçu Ortaya Çıkarması.....	215
4. Suçla Mücadelede Pragmatik, Pro-Aktif ve Önleyici Bir Psikolojik Araç: Empati	215
SONUÇ VE ÖNERİLER	222
KAYNAKÇA	225

ONBİRİNCİ BÖLÜM**ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI HUKUKUNDA İNSAN TİCARETİ VE İNSAN TİCARETİYLE MÜCADELEDE TÜRKİYE ÖRNEĞİ 227***Dr. Ertuğrul YAZAR*

GİRİŞ.....	227
1. Uluslararası Hukukta İnsan Ticareti.....	229
2. İnsan Ticaretinin Görünüm Biçimleri ve Araç-Amaç Fiilleri.....	232
3. Ulusal Hukukta İnsan Ticareti.....	234
4. Türkiye'nin İnsan Ticaretiyle Mücadelesi.....	236
5. Türkiye'nin İnsan Ticaretiyle Mücadelesi Amacıyla Oluşturulan İzleme Mekanizmaları	240
SONUÇ	242
KAYNAKÇA	243

ONİKİNCİ BÖLÜM**İNSAN HAKLARI ÇERÇEVESİNDE POLİSİN GÖREV, YETKİ VE DENETİMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 247***Doç. Dr. Ozan KAVSIRACI*

GİRİŞ.....	247
1. İnsan Hakları ve Güvenlik İlişkisi	248
2. İnsan Haklarının Sınırlandırılması ve Polis.....	251
3. İnsan Hakları Çerçevesinde Polisin Zor ve Silah Kullanma Yetkisi	253
4. İnsan Haklarının Korunması Çerçevesinde Polisin Denetimi.....	255
SONUÇ	258
KAYNAKÇA	260

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KIRILGAN GRUP BAĞLAMINDA İNSAN HAKLARI..... 263

Doç. Dr. Halide ÖZÜDOĞRU ERDOĞAN

GİRİŞ	263
1. Kadın ve İnsan Hakları	266
2. Yaşlılık ve İnsan Hakları.....	271
3. Engellilik ve İnsan Hakları	274
4. Mültecilik ve İnsan Hakları	278
5. Çocuk ve İnsan Hakları.....	284
6. Polis, İnsan Hakları ve Kırılğan Gruplar	289
SONUÇ.....	290
KAYNAKÇA.....	291

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TEKNOLOJİK GELİŞMELER BAĞLAMINDA İNSAN HAKLARININ DÖNÜŞÜMÜ 293

Arş. Gör. Şükrü Can ÖZTÜRK

GİRİŞ	293
1. Teknolojik Gelişmelerin İnsan Haklarına Etkisine Dair Genel Çerçeve	294
2. Teknolojinin Doğurduğu Yeni Haklar ve Normatif Tartışmalar	295
a. İnternet Erişim Hakkı	296
b. Kişisel Verilerin Korunması Hakkı.....	296
c. Unutulma Hakkı	296
d. Algoritmik Şeffaflık Hakkı.....	297
e. Dijital Katılım ve Dijital Vatandaşlık Hakları	297
3. İfade Özgürlüğü, Dijital Kamusalılık ve Platform Hukuku	298
4. Sosyal Medya Mecralarında İfade Özgürlüğü.....	299
5. Dijital Gözetim, Veri Toplama Pratikleri ve Mahremiyet Hakkı	301
7. Biyoteknoloji, Genetik Müdahaleler ve İnsan Onuru	305
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	308
KAYNAKÇA.....	310